

Margo Tannik

Saatja: Rauno Veeroja
Saatmisaeg: kolmapäev, 6. detsember 2023 12:17
Adressaat: Margo Tannik
Koopia: Aimar Rakko; Tarvo Roose; Timo Kark
Teema: KAUR hinnang ja soovitus seoses EJSi poolt KeA-le tehtud märgukirjaga "Metskitse küttimismahtudest 2023/2024 jahihooajal" (reg nr 13-11/23/23094)

Tere

2022. aastal ja 2023. aasta esimeses pooles kogunenud seireandmed osutasid üsna üheselt metskitse arvukuse olulisele langusele võrreldes eelneva nelja aastaga. Metskitse üldarvukust hindasime 2023. aasta alguse seisuga 105 000 – 115 000 isendile, mis on aasta varasemaga võrreldes ligi 20% võrra väiksem. Siinkohal olgu lisatud, et üldarvukuse langus tuleneb metskitse arvukuse langusest Mandri-Eestis, samas kui saartel (Saare- ja Hiiu maakonnas) püsis arvukus 2023. aasta alguses eelnevate aastatega võrreldes sarnasel tasemel. Metskitse arvukuse langust mandril võib seostada oluliselt suurenenud kisklussurve, viimase kahe talve ilmastikutingimustest tingitud suurema suremuse ning küttimise koosmõjuga. 2023. juuli alguses ilmunud aruandes prognoosisime, et kiskjate surve metskitse asurkonnale suureneb lähema aasta-kahe jooksul veelgi. Selles suunas on 2023. aasta jooksul ka olukord liikunud, sest hundi arvukus võrreldes 2022. aastaga, mil see oli viimase kümne aasta kõrgeimal tasemel, on suurenenud veelgi ja tõenäoliselt on jätkunud ka ilvese arvukuse tõus. Eelnevatel aastatel kogutud seireandmete täiendava analüüsi tulemused viitavad aga koguni sellele, et ilvese üldarvukus võis olla juba eelnevatel aastatel tõusnud kiiremini ja kõrgemale, kui seda seni pesakondade arvu muutuste põhjal hinnati.

2023. aasta ulukite seirearuandes esitatud maakondlike küttimismahte soovitasime jahindusnõukogudel käsitleda kui orientiire, millest oluliselt suuremas mahus küttimisse tasuks suhtuda ettevaatlikult. Ühtlasi rõhutasime, et tabelis olevate numbrite näole ei ole tegemist miinimummahtudega. Metskitse küttimissurve soovitasime suunata eeskätt kõrgema metskitse asustustiheduse ja kõrgema kitsede poolt tekitatavate kahjustusriskiga aladele. Suurema kisklussurvega metsaaladel, kus metskitsega seotud metsakahjud on tagasihoidlikud või puuduvad sootuks, soovitasime küttimist oluliselt vähendada.

Arvestades metskitse arvukusega 2023. aasta alguses hindasime, et juhul kui suurkiskjate arvukus püsib 2022 aastaga samal tasemel, siis moodustab suurkiskjate poolt aasta jooksul murtav metskitsede arv 60-65% metskitse asurkonna 2023. aasta juurdekasvust. Kuna suurkiskjate arv on suurenenud ning ilvese üldarvukus võib olla seni hinnatust suurem, siis suure tõenäosusega on kiskjate surve metskitse asurkonnale 2023 aastal prognoositust veelgi suurem. 2023/2024 aasta talv metskitsede jaoks alanud ebasoodsalt: juba detsembri alguseks oli maha sadanud paks lumikate ning temperatuurid on langenud küllaltki madalale. Kui sellised ilmastikutingimused peaksid pikemalt püsima ja lumikatte sügavus oluliselt suurenema, siis võib oluliselt suureneda ka metskitsede hukkumine kurtumise tulemusel.

Eelnevast tulenevalt soovitame Mandri-Eesti maakondlikel jahindusnõukogudel nende poolt 2023. aastal määratud metskitsede küttimismahtude täitmata jätmise eest jahipiirkonna kasutajaid mitte karistada. Jahimeestel soovitame detsembris ja jaanuaris metskitse kütimisega jätkata vaid väga kõrge metskitse asustustihedusega piirkondades, kus esineb olulisi metskitsede tekitatud värsked kahjustusi või on suur oht haiguste levikuks ja metskitsede massiliseks hukkumiseks tavapärasest raskemates talveoludes (piirkonnad kus metskitsed on koondunud väga suurtesse karjadesse).

Uute numbriliste küttimismahtude seadmist ei pea me mõistlikuks, sest hetkel puuduvad selleks piisava detailsusega värsked seireandmed.

Lugupidamisega,

Rauno Veeroja

juhtivspetsialist
Eluslooduse osakond
Keskkonnaagentuur
Tel. 50 83 269

